

ВИКЛАДАННЯ МЕТОДИКИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ МАГІСТРАМ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ДОШКІЛЬНА ОСВІТА»

Анотація. У статті обґрунтовано актуальність проблеми дошкільної освіти, зокрема підготовки фахівців до забезпечення якості освітнього процесу в дошкільній установі. Здійснено аналіз останніх наукових досліджень з цього питання. Подано змістову характеристику інтегрованого вибіркового курсу «Методика забезпечення якості освітнього процесу в закладі дошкільної освіти» для магістрів спеціальності 012 «Дошкільна освіта». Висвітлено методику викладання означеної дисципліни. Наведено приклади проведення лекційних і практичних занять щодо використання технологій проблемного й інтерактивного навчання.

Ключові слова: дошкільна освіта, якість дошкільної освіти, критерії оцінювання якості дошкільної освіти, магістр дошкільної освіти, інтегрований навчальний курс, технології проблемного й інтерактивного навчання.

Постановка проблеми. Проблема якості на часі в освітянському й науковому просторах різних країн світу, зокрема й України. Якісна дошкільна освіта – важлива вимога суспільства й держави, а отже, актуалізується євроінтеграційними процесами, сенситивністю періоду дошкільного дитинства з метою становлення особистості, новими вимогами до першокласника у світлі ідей Концепції «Нова українська школа». Якість надання освітніх послуг у закладах дошкільної освіти значною мірою залежить від готовності майбутніх директорів до забезпечення якості освітнього процесу в дошкільній установі.

Аналіз останніх досліджень з проблеми. Проблема якості дошкільної освіти досліджується вітчизняними вченими з різних позицій, а саме: філософське підґрунтя якості освіти (В. Андрущенко, В. Кремень, К. Левківський, В. Огнев'юк та ін.); критерії та показники якості дошкільної освіти (Н. Гавриш, О. Кононко, К. Крутій, Т. Піроженко, І. Родіонова та ін.); моніторинг якості дошкільної освіти (Г. Єльнікова, М. Єфименко, Л. Калмикова, К. Крутій та ін.); підготовка фахівців для закладів дошкільної освіти як вагомий чинник забезпечення якості освітнього процесу в установі (Л. Артемова, Г. Беленька, О. Богиніч, Н. Гавриш, І. Дичківська, Л. Зданевич, О. Кононко, К. Крутій, Н. Лисенко, Л. Лохвицька, Т. Поніманська, Т. Степанова, О. Янко та ін.); управління закладом дошкільної освіти як важлива умова забезпечення її якості (К. Крутій, І. Кіндрат, Т. Пономаренко, Р. Шаповал та ін.).

В енциклопедії освіти за редакцією В. Кременя зазначено: «Якість дошкільної освіти – цілісна характеристика системи як першої ланки

освіти з боку її відповідності потребам зростаючої особистості, сім'ї як споживачів соціальних послуг і держави як соціального замовника. Якість дошкільної освіти характеризується сукупністю властивостей та мірою корисності, які зумовлюють її здатність повною мірою задовольняти особисті та суспільні потреби. Ідеальною моделлю сучасної дошкільної освіти є висока за якісно-кількісними показниками, теоретико-методологічними засадами, організаційно-методичними умовами, результатами навчально-виховної роботи освіта» [3].

У світлі сучасних освітніх реалій надзвичайно актуальними є педагогічні ідеї Т. Поніманської, яка головною ознакою якості сучасної дошкільної освіти вважала – гуманізацію. Нову роль освіти зумовлено тим, що за сучасних умов вона єдиний соціальний інститут, здатний ефективно продукувати й транслувати цінності перспективного розв'язання світових проблем. Науковець виокремлює такі ознаки гуманістичного освітнього процесу: 1) пріоритетність духовно-морального виховання над навчанням; 2) організація освітнього процесу, в якому дитина не лише готується до майбутнього життя, а й повноцінно живе сьогодні, навчається змінювати, поліпшувати, вдосконалювати умови цього життя, підвищувати його якість; 3) дитина – активний суб'єкт освітнього процесу, а педагог – її помічник. При цьому важливими завданнями є створення умов, за яких вихованець постійно постає перед необхідністю долати різноманітні труднощі відповідно до власних індивідуальних можливостей, відчуває здатність до творчості, радіє кожному прожитому дню [5, с. 3, 5].

На думку І. Дичківської, оновлення освіти передбачає розвиток педагогічної практики, цілеспрямований управлінський вплив на систему підготовки, перепідготовки педагогічних кадрів, суттєві корективи змісту, стилю діяльності педагогічних навчальних закладів, тобто перехід освітньої системи до функціонування на нових засадах. Зважаючи на це, неабиякої значущості набуває формування компетентності педагога, його особистісно-професійних якостей, здатності жити і працювати в інноваційному режимі: прийняти і зрозуміти нове, оволодіти інноваційною ситуацією. Цілком погоджуємося із науковцем, що, з точки зору інноваційної педагогіки, новою якістю освіти є належна якість не лише навчання, а й виховання, ступінь розвиненості особистості людини, яка навчається, її готовності до продовження навчання, самостійного життя. Заслугує на увагу і цілісний погляд ученої на освіту як на головний механізм соціального кругообігу якості: якість особистості людини – якість культури – якість культури екологічного середовища – якість виробництва – якість життя – якість особистості людини [2, с. 11-12].

Якість – це така ознака, яка вимірюється на основі низки критеріїв. Так, Н. Гавриш і К. Крутії виокремлюють такі основні групи критеріїв якості дошкільної освіти як багатоаспектного поняття: 1) якість професійної майстерності педагогічного колективу; 2) якість умов реалізації освітнього процесу та організації життєдіяльності дітей; 3) якість

результату – рівень досягнень дітей (розвиненості, вихованості, навченості); 4) якість управління освітою в конкретному закладі [1, с. 4].

Критерії оцінки якості освітнього процесу в ЗДО визначає й І. Кіндрат, а саме: якість цілепокладання (інноваційний потенціал педагогіки; єдність гуманістичних ціннісних орієнтирів, інтегративність освітнього процесу); якість організації освітнього процесу (ергономічність педагогічних зусиль, технологічність, характер взаємодії дорослих та дітей); якість результату освітнього процесу (сформованість світогляду дітей, пізнавальна самостійність, комунікативна компетентність) [4, с. 10-11].

Отже, якість вирішення завдань дошкільної освіти значною мірою залежить від педагога, а отже забезпечується високим рівнем професійної підготовки кадрів для дошкільної ланки освіти.

Мета статті – висвітлити особливості викладання курсу «Методика забезпечення якості освітнього процесу в закладі дошкільної освіти» магістрам спеціальності 012 «Дошкільна освіта».

Виклад основного матеріалу дослідження. Аналіз навчальних планів підготовки магістрів спеціальності 012 «Дошкільна освіта» різних закладів вищої освіти України дає змогу стверджувати, що вони не лише відрізняються між собою набором дисциплін, а й в більшості з них немає інтегрованого курсу, який би був спрямований на підготовку майбутніх директорів закладів дошкільної освіти до забезпечення якості освітнього процесу в установі.

Спеціальний курс «Методика забезпечення якості освітнього процесу в закладі дошкільної освіти», який викладається студентам магістратури ГНПУ ім. О. Довженка, спрямований на формування готовності майбутніх директорів до забезпечення якості освітнього процесу в закладі дошкільної освіти. Дисципліна є вибірковою і покликана виконувати інтегративну функцію. Вона посідає вагоме місце в структурно-логічній схемі підготовки фахівця освітнього ступеня «магістр», оскільки інтегрує знання з дисциплін «Управління діяльністю дошкільного навчального закладу», «Актуальні проблеми досліджень у дошкільній педагогіці», «Імідж дошкільного навчального закладу», «Педагогіка: менеджмент освіти», а також методик та технологій розвитку дитини дошкільного віку в умовах сучасного закладу дошкільної освіти.

Завдання дисципліни: 1) сформувати в магістрів дошкільної освіти системні знання, необхідні для забезпечення якості освітнього процесу в закладі дошкільної освіти; 2) сприяти оволодіння магістрами вміннями забезпечувати якість освітнього процесу в ЗДО; 3) розвивати особистісні якості магістрів, необхідні для забезпечення якості освітнього процесу в ЗДО; 4) сформувати мотивацію до цілеспрямованого забезпечення якості освітнього процесу в ЗДО, постійного професійного і особистісного самовдосконалення в галузі дошкільної освіти.

По закінченню опанування навчального курсу «Методика

забезпечення якості освітнього процесу в дошкільному навчальному закладі» магістри повинні знати:

1. Мету і завдання курсу. 2. Визначати основні поняття: «освіта», «дошкільна освіта», «освітній процес», «якість», «якість освіти», «якість освітнього процесу», «якість дошкільної освіти», «освітня послуга в ЗДО», «якість діяльності ЗДО», «якість результату діяльності ЗДО», «менеджмент якості в закладі дошкільної освіти», «освітнє середовище», «освітній стандарт», «критерії оцінки якості освіти в ЗДО», «умови забезпечення якості освіти в ЗДО», «засоби забезпечення якості освіти в ЗДО». 3. Нормативні документи, в яких задекларовано надання якісної дошкільної освіти. 4. Компоненти внутрішньої системи забезпечення якості освіти та їх характеристику. 5. Компоненти зовнішньої системи забезпечення якості освіти та їх характеристику. 6. Характеристику основних критеріїв забезпечення якості освіти в ЗДО. 7. Характеристику основних засобів забезпечення якості освіти в ЗДО. 8. Основні умови (чинники) забезпечення якості освіти в ЗДО. 9. Сутність управління забезпеченням якості освітнього процесу в закладі дошкільної освіти.

У процесі вивчення курсу магістри мають оволодіти вміннями: 1. Аналізувати якість освітнього процесу в конкретному ЗДО відповідно до правильно обраних критеріїв та з огляду на сучасні вимоги суспільства і запити цільової аудиторії. 2. Розробляти програму забезпечення якості освітнього процесу в закладі дошкільної освіти. 3. Здійснювати правильний вибір оптимальних засобів забезпечення якості освітнього процесу в закладі дошкільної освіти. 4. Здійснювати педагогічний аналіз освітнього процесу в ЗДО і за його результатами вибудовувати рейтинг установи. 5. Проводити процедури атестації педагогічних працівників та моніторинг професійної компетентності вихователів, методистів, завідувачів ЗДО. Правильно оформляти супровідні документи. 6. Здійснювати аналіз оснащення і дизайну інтер'єру закладу дошкільної освіти. 7. Проводити моніторинг розвитку, навченості та вихованості дітей дошкільного віку. 8. Проводити наукове дослідження з проблеми забезпечення якості освітнього процесу в закладі дошкільної освіти і презентувати його результати. 9. Розробляти програму самовдосконалення як директора ЗДО щодо забезпечення якості освітнього процесу в освітній установі.

Навчальний матеріал курсу передбачає шість логічно пов'язаних між собою тем: «Якість освіти в дошкільному закладі як актуальна проблема педагогічної науки і практики»; «Професійна компетентність педагогічних працівників як провідний чинник забезпечення якості освітнього процесу в ЗДО»; «Середовище ЗДО як важлива умова забезпечення якості освітнього процесу»; «Життєва компетентність дитини дошкільного віку як результат якісного освітнього процесу в ЗДО»; «Характеристика складників зовнішньої системи забезпечення якості освіти в ЗДО»; «Якість управління освітнім процесом в закладі дошкільної

освіти».

Програма розрахована на 90 академічних годин, а саме 12 годин лекцій, 12 годин практичних, 66 годин самостійної роботи – для студентів денної форми навчання; 4 години лекцій, 4 години практичних, 82 години самостійної роботи – для студентів заочної форми навчання. Вивчення курсу завершується заліком.

Викладання курсу відбувається на основі використання технологій проблемного та інтерактивного навчання.

Так, магістрам пропонувалися лекції-візуалізації, зокрема на слайдах презентації було представлено основні тези питань лекції, визначення основних понять, проблемні запитання, різноманітні завдання, висновки. Починалася лекція досить оригінально – із загадки, відгадкою до якої був термін, який обговорювався теми, або з постановки проблемного запитання, яке розв'язувалося протягом заняття. Після ознайомлення з планом і літературою, обговорення основних питань відбувалося у формі діалогу викладача зі студентами. Як правило, педагог не лише апелював до тих знань і професійного досвіду, які магістри вже отримали, здобуваючи ОС «бакалавр», а й потім поглиблював, уточнював, розширював їх, подаючи інформацію з питання, що обговорювалося. У ході лекції магістрам пропонувалися три види завдань.

Перший вид – пошуково-аналітичні завдання, які необхідно було виконати до практичного заняття. Наприклад, у державних документах (Закон України «Про дошкільну освіту», Конвенція ООН «Про права дитини», Конституція України) віднайти інформацію, де характеризується питання освіти, її доступності та якості; здійснити порівняльний аналіз пропонованих ученими і практиками критеріїв, чинників, засобів і умов забезпечення якості дошкільної освіти в ЗДО.

Другий вид – репродуктивно-пошукові завдання, які пропонувалися для виконання до наступної лекції. Наприклад, пригадати із курсу «Основи педагогічної майстерності» типи вихователів, стилі ставлення вихователя до дітей (за Я. Коломинським і О. Панько), стилі спілкування (за В. Кан-Каликом) та відповісти на запитання «Як різні типи вихователів, стилі їх ставлення до дітей і спілкування з вихованцями впливають на атмосферу соціального (соціокультурного) середовища ЗДО і процес соціалізації дошкільників?»; поміж дитячих мультфільмів віднайти ті, в яких йдеться про формування різних видів життєвої компетентності дитини (наприклад, у мультфільмі «Маша і Ведмідь», серія «Сліди» представлено інформацію про формування екологічної компетентності Маші).

Третій вид – репродуктивно-творчі й аналітико-творчі завдання. Наприклад, на основі аналізу визначень понять «умови», «засоби», «критерії» дати власне визначення термінам: «умови забезпечення якості освітнього процесу в ЗДО», «засоби забезпечення якості освітнього процесу в ЗДО», «критерії оцінки якості освітнього процесу в ЗДО»; на

основі аналізу компонентів математичної компетентності вихователя сформулювати визначення поняття «математична компетентність вихователя»; самостійно зробити висновок, беручи до уваги визначення понять «освітнє середовище», «освітній простір», «педагогічне середовище», «соціокультурне предметно-просторове середовище розвитку дитини», обґрунтувати необхідність створення сприятливого і комфортного освітнього середовища в ЗДО; на основі аналізу факторів, що визначають соціально-психологічний клімат у колективі, визначити умови створення в колективі клімату з позитивною спрямованістю.

Наприкінці лекції кілька хвилин було відведено для загальної характеристики заняття. При цьому магістри виокремлювали те, що було новим, цікавим, складним, незрозумілим.

Цікавою формою подачі матеріалу, на нашу думку є лекція з наперед запланованими помилками. Так, на початку заняття магістрам було дано установку на уважне сприймання лекційного матеріалу з метою пошуку можливих помилок, які навмисно робитиме викладач. У кінці заняття було відведено п'ять хвилин для озвучення цих помилок. Така робота була спрямована на те, аби студенти були максимально уважними, аналізували розповідь викладача, апелювали до своїх знань і досвіду.

Особлива увага в процесі викладання лекційного курсу була спрямована на принципи наступності й інтеграції. Так, щоб сформувати системні знання з тем «Професійна компетентність педагогічних працівників як провідний чинник забезпечення якості освітнього процесу в ЗДО», «Середовище ЗДО як важлива умова забезпечення якості освітнього процесу», «Життєва компетентність дитини дошкільного віку як результат якісного освітнього процесу в ЗДО», магістрам необхідно було актуалізувати набуті раніше знання з психології дитячої, педагогіки дошкільної, фахових методик дошкільної освіти, основ педагогічної майстерності. У процесі викладання теми «Якість управління освітнім процесом в закладі дошкільної освіти» реалізовувався принцип інтеграції матеріалів дисциплін «Педагогіка: менеджмент освіти», «Управління діяльністю дошкільного навчального закладу», «Актуальні проблеми досліджень у дошкільній педагогіці», «Імідж дошкільного навчального закладу».

Щодо практичних занять, то вони були спрямовані на використання інтерактивних технологій. Пропонуємо приклад проведення одного з таких занять.

Тема 1. Якість освіти в закладі дошкільної освіти як актуальна проблема педагогічної науки і практики

План проведення заняття

I. Термінологічний двобій.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Обговорення питань теми: 1. Актуальність проблеми якості дошкільної освіти на сучасному етапі розвитку системи освіти України.

2. Коротка характеристика нормативних документів, які регламентують забезпечення якості дошкільної освіти. 3. Складники зовнішньої і внутрішньої системи забезпечення якості освіти. 4. Аналіз критеріїв оцінки якості дошкільної освіти. 5. Умови, чинники і засоби забезпечення якості дошкільної освіти.

IV. Самоаналіз та самооцінка роботи на занятті.

У ході термінологічного двобою магістри демонстрували розуміння тлумачення таких понять: «освіта», «дошкільна освіта», «освітній процес», «якість», «якість освіти», «якість освітнього процесу», «якість дошкільної освіти», «освітня послуга в ЗДО», «якість діяльності ЗДО», «якість результату діяльності ЗДО», «менеджмент якості в закладі дошкільної освіти», «освітнє середовище», «освітній стандарт», «критерії оцінки якості освіти в ЗДО», «умови забезпечення якості освіти в ЗДО», «засоби забезпечення якості освіти в ЗДО». При цьому група була поділена на дві команди. Представники команд по черзі пропонували один одному дати визначення певним термінам. Якщо один член команди дає неточне визначення, інший має право його доповнити, скоректувати. Якщо ж і така відповідь не задовольняє того, хто задавав питання, то він доповнює її сам. Питання «Актуальність проблеми якості дошкільної освіти на сучасному етапі розвитку системи освіти України» магістри розкривали послуговуючись змістом педагогічних міні-творів, які писали вдома. При цьому вони виступали в ролі директорів закладів дошкільної освіти, які обговорюють проблему актуальності якості дошкільної освіти за «круглим столом».

Питання «Коротка характеристика нормативних документів, які регламентують забезпечення якості дошкільної освіти» і «Складники зовнішньої і внутрішньої системи забезпечення якості освіти» розглядалися під час прес-конференції представників сектора дошкільної освіти при Міністерстві освіти і науки України та директорів ЗДО. У ролі журналіста виступав викладач, ролі інших учасників гри магістри визначали самостійно.

Аналіз критеріїв оцінки якості освіти відбувався у формі технології «карусель». При цьому одна група магістрів сідала у мале коло, а інша – навпроти них – у велике. На обговорення відводилося від 2 до 4 хвилин, після чого учасники великого кола змінювали свого партнера, рухаючись за часовою стрілкою. Коли учасники великого кола знову поверталися на своє місце, обговорення припинялося та озвучувалися його результати.

Знання магістрів з питання «Умови, чинники і засоби забезпечення якості дошкільної освіти» перевірялися у формі технології «акваріум». Група ділилася на дві підгрупи. Одна – учасники акваріуму, інша – їх опоненти. Перша група займала місця в колі й обговорювала питання, опоненти при цьому уважно слухали і задавали запитання учасникам «акваріуму». Після 7-8 хвилин обговорення групи мінялися місцями.

Роль викладача на занятті: уважно слухати, аналізувати й оцінювати

активність кожного магістра, а в разі потреби, задавати навідні запитання, проблемні й провокаційні.

На проведення двобою відводилося близько 7-10 хвилин, на обговорення основних питань теми – 60 хвилин, на самооцінку й оцінку знань магістрів викладачем – 10 хвилин. Самооцінка й оцінка інтелектуальної активності магістрів здійснювалася за 5-ти бальною шкалою.

Загалом на практичні заняття магістрам пропонувалося самостійно виконати такі завдання: оформити глосарій до теми; проаналізувати один із видів середовища ЗДО (ЗДО вибрати самостійно), заздалегідь розробивши схему аналізу. На основі проведеного аналізу розробити рекомендації для педагогічного колективу ЗДО щодо покращення освітнього середовища; запропонувати власні критерії оцінки одного з видів життєвої компетентності дошкільників, обґрунтувати їх; розробити програму забезпечення якості освіти в ЗДО; розробити програму самовдосконалення директора ЗДО з метою забезпечення якості освітнього процесу в дошкільній установі.

Останнє практичне заняття з курсу проводилося у формі ділової гри «Тренінг для директорів із питань забезпечення якості освітнього процесу в ЗДО».

Висновки і перспективи подальших розвідок. Отже, спостереження за магістрами під час викладання курсу «Методика забезпечення якості освітнього процесу в закладі дошкільної освіти», їх оцінювання дає підстави для таких висновків: означена дисципліна спрямована на виконання інтегративної функції та формування мотиваційно-спрямовального, когнітивно-змістового, професійно-особистісного, операційно-змістового, оцінно-рефлексивного компонентів готовності магістрів до забезпечення якості освітнього процесу в дошкільній установі. Якісне засвоєння інформації, переведення її в категорію «знання» і вироблення відповідних умінь відбувається ефективніше, якщо використовувати технологію проблемного й інтерактивного навчання, а також реалізації принципів наступності та інтеграції.

Подальші наукові розвідки плануємо спрямовувати на вивчення практичної складової підготовки магістрів до забезпечення якості освітнього процесу в ЗДО, зокрема: змісту педагогічних практик.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Гавриш Н. Якість освіти: розробляймо критерії разом / Н. Гавриш, К. Крутій // Дошкільне виховання. – 2015. – № 3. – С. 2-6.
2. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології : підручник / І. Дичківська. – 3-тє вид., випр. – К. : Академвидав, 2015. – 304 с.
3. Енциклопедія освіти /Акад. пед. наук України; гол. ред. В. Г. Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 1036 с.

4. Кіндрат І. Р. Управління освітнім процесом у дошкільному навчальному закладі на засадах інтеграції: автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.06 – теорія та методика управління освітою / І. Р. Кіндрат. – Луганськ, 2013. – 20 с.
5. Поніманська Т. Гуманізація освіти – ознака її якості / Т. Поніманська // Дошкільне виховання. – 2016. – № 9. – С. 2-5.

REFERENCES TRANSLATED AND TRANSLITERATED:

1. Havrysh N. Yakist osvity: rozroblaiimo kryterii razom [Quality of Education: We Develop Criteria Together]/ N. Havrysh, K. Krutii // Doshkilne vykhovannia. – 2015. – No 3. – S. 2-6. (in Ukrainian)
2. Dychkivska I. Innovatsiini pedahohichni tekhnologii : pidruchnyk [Innovative Pedagogical Technologies: textbook]/ I. Dychkivska. – 3-tie vyd., vypr. – K. : Akademvydav, 2015. – 304 s. (in Ukrainian)
3. Entsyklopediia osvity [Encyclopedia of Education] /Akad. ped. nauk Ukrainy; holovnyi red. V. H. Kremen. – K. : Yurinkom Inter, 2008. – 1036 s.
4. Kindrat I. R. Upravlinnia osvitnim protsesom u doshkilnomu navchalnomu zakladi na zasadakh intehtratsii [Management of Educational Process in a Preschool Educational Institution on the Basis of Integration:]: avtoref. dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.06 – teoriia ta metodyka upravlinnia osvitoiu / I. R. Kindrat. – Luhansk, 2013. – 20 s. (in Ukrainian)
5. Ponimanska T. Humanizatsiia osvity – oznaka yii yakosti [Humanization of Education is a Sign of its Quality] / T. Ponimanska // Doshkilne vykhovannia. – 2016. – No 9. – S. 2-5. (in Ukrainian)

Аннотация. В статье обоснована актуальность проблемы дошкольного образования и подготовки специалистов к обеспечению качества образовательного процесса в дошкольном учреждении, проанализированы последние научные исследования. Подана содержательная характеристика интегрированного выборочного курса «Методика обеспечения образовательного процесса в учреждении дошкольного образования» для магистров специальности 012 «Дошкольное образование». Раскрыта методика преподавания дисциплины. Приведены примеры проведения лекционных и практических занятий с использованием технологий проблемного и интерактивного обучения, заданий для самостоятельной работы.

Ключевые слова: дошкольное образование, качество дошкольного образования, критерии оценки качества дошкольного образования, магистр дошкольного образования, интегрированный учебный курс, технологии проблемного и интерактивного обучения.

Abstract. In the article it is substantiated the urgency of preschool education problem and problem of future specialists' training for educational process quality ensuring in preschool institution, the analysis of recent research has been made. The content characteristics of integrated study course methods of ensuring educational process quality in preschool institutions for specialty 012 "Preschool Education" has been submitted. In particular: goal, objectives, the place of discipline in structural logic training scheme, the list of knowledge and skills that future managers of preschool institutions after study course have to possess. It has been described the methodology of lectures with computer presentations using, the tasks and methods for masters' cognitive activity stimulating. There are the examples of practical training of students with the using of interactive learning technologies: "Brainstorming", "Carousel", "Aquarium", "Press conference", "Round table", interactive game technology "Simulation". The tasks for independent work aimed at development of readiness' components of masters to ensuring the educational process quality in a preschool institution are presented.

Key words: preschool education, preschool education quality, criteria for assessing quality preschool education, master of preschool education, integrated curriculum, technologies of problematic and interactive learning.

Стаття надійшла до редакції 23.02.2018

О. А. Козлюк

СВІТ ДИТИНСТВА В НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНІЙ СПАДЩИНІ Т. ПОНІМАНСЬКОЇ

Анотація. У статті розглядається актуальна для сучасного суспільства проблема дитинства. Дитинство, світ дитинства, ідеї гуманістичного виховання є центром наукових досліджень знаного в Україні і поза її межами науковця в галузі дошкільної освіти Т. Поніманської. Поєднання результатів наукових досліджень, значної теоретичної роботи та власного практичного досвіду дало змогу Т. Поніманській створити концепцію гуманістичного виховання, засновану на визнанні самоцінності дошкільного дитинства, його важливості в житті кожної людини. Проаналізовано бачення світу дитинства, погляди щодо необхідності зміни взаємин між світом дитинства і світом дорослих у сучасних умовах. Розкрито концептуальні засади гуманістичного виховання, в основі яких – ідея рівноцінності світів дорослих і дітей, їх взаємодія на засадах гуманістичних цінностей.

Ключові слова: Т. Поніманська, гуманістичне виховання, дитинство, дошкільне дитинство, світ дитинства, сомоцінність дитинства.